
4

Vragenuur: Vragen Ploumen

Vragen van het lid Ploumen aan de minister van Defensie, bij afwezigheid van de minister van Buitenlandse Zaken, over **het bericht dat de VS het visum van de hoofdaanklager van het Internationaal Strafhof intrekt.**

De voorzitter:

Dan gaan we nu naar de vraag van mevrouw Ploumen namens de PvdA aan de minister van Defensie, die de minister van Buitenlandse Zaken vervangt. De vraag gaat over het intrekken van het visum van de hoofdaanklager van het Internationaal Strafhof door de Verenigde Staten. Mevrouw Ploumen.

Mevrouw Ploumen (PvdA):

Voorzitter, dank u wel. De Verenigde Staten hebben het visum ingetrokken van mevrouw Bensouda. Zij is hoofdaanklager van het Internationaal Gerechtshof. Dat past in een patroon, want de nationaal veiligheidsadviseur van de Amerikanen, de heer Bolton, zei dat wat hem betrof het Internationaal Gerechtshof wel dood mocht bloeden. Verwerpelijk, maar ook zorgelijk.

Voorzitter. Daarom de volgende vragen aan de minister. Eén: wat is de reactie van Nederland op het intrekken van het visum? Twee: heeft Nederland al contact gehad met de Amerikaanse regering over deze kwestie? Den Haag, stad van vrede en recht, is de gastheer of de gastvrouw van het Internationaal Gerechtshof. Drie: heeft het kabinet al contact opgenomen met Pete Hoekstra, de Amerikaanse ambassadeur? Wij lazen vanochtend dat hij heel goed geïntegreerd is in Nederland. Ik zou wel even bij hem willen checken of hij ook weet dat in de Nederlandse Grondwet staat dat wij pal staan voor het beschermen van de internationale rechtsorde. Dat waren voorlopig mijn vragen aan de minister, voorzitter.

De voorzitter:

Dan geef ik nu het woord aan de minister van Defensie.

Minister Bijleveld-Schouten:

Dank u wel, voorzitter. Ik sta hier inderdaad voor mijn collega's van BZ.

Ik ben het geheel en al met mevrouw Ploumen eens dat wat er is gebeurd, ontzettend zorgelijk is, dat Den Haag inderdaad de stad van vrede en recht is en dat daaraan recht moet worden gedaan. Ik heb nog even gekeken naar wat er vorige week is besproken ter voorbereiding van de RBZ. Dit onderwerp is toen ook aan de orde geweest. Mijn collega van BZ heeft toen aangegeven dat hij zijn zorgen heeft geuit over hetgeen is gebeurd. Hij heeft er ook een tweet over gestuurd. Zoals u weet is dat in Amerika best wel een gebruikelijke manier van opereren. Mijn collega Kaag heeft gesproken met Pompeo. Ook hebben wij onze zorgen op hoog ambtelijk niveau doorgegeven en er is ook over gesproken in Europees verband.

Ik kan mevrouw Ploumen dus geruststellen dat wij haar analyse delen dat dit zorgelijk is en dat Den Haag stad van vrede en recht moet blijven. Ik weet even niet of de collega's van BZ al contact hebben gehad met de ambassadeur of dat dat hoogambtelijk al is gebeurd. Het lijkt mij goed om met de ambassadeur in Den Haag contact op te nemen en hem aan te geven wat er in onze Grondwet staat. Ik ga ervan uit dat hij weet wat er in onze Grondwet staat en dat het ontzettend van belang is dat wij dit handhaven.

Onze lijn is dus: wij hebben het aan de orde gesteld en wij zullen het aan de orde blijven stellen, omdat het ontzettend van belang is dat het onderzoek waar mevrouw Bensouda mee bezig is, goed wordt vervolgd. Wij zullen de vinger aan de pols blijven houden en overal uitdragen dat dit niet bij ons beleid hoort.

Mevrouw Ploumen (PvdA):

Voorzitter. Dank aan de minister voor deze antwoorden. Nog twee vragen aan de minister, als u mij toestaat. Het is goed dat het aan de orde wordt gesteld. Dat is stap één in een conversatie. Stap twee is natuurlijk wat de reactie van de Verenigde Staten is geweest. Geeft die aanleiding om de inzet van Nederland te vergroten als het gaat om de druk op de Verenigde Staten?

Twee: het Internationaal Gerechtshof staat al jaren onder druk. De Verenigde Staten zijn kritisch en sommige andere landen ook. Zou het niet goed zijn om een zichtbare coalitie te smeden om het Internationaal Gerechtshof te beschermen en ervoor te zorgen dat allerlei fakenieuws over het Gerechtshof dat de wereld rondgaat, wordt weersproken? Zou Nederland niet een actievere, zichtbaardere rol moeten hebben in het beschermen van het Gerechtshof en de internationale rechtsorde?

Minister Bijleveld-Schouten:

Zoals ik er nu naar kijk, denk ik dat het van belang is dat wij het onderwerp op de agenda houden in de gesprekken met de Verenigde Staten. Dit betekent ook een actieve rol daarin spelen. Ik zal met de collega's van BZ nog eens spreken over de vraag of het nog actiever zou kunnen en moeten. Maar u kunt ervan overtuigd zijn dat — en dat geldt in brede zin — wij trots zijn op alles wat hier in Den Haag is gevestigd op het terrein van vrede en recht en dat wij dat zullen beschermen met alles wat wij in ons hebben.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Ploumen. De heer Sjoerdsma namens D66.

De heer Sjoerdsma (D66):

Dat lijkt mij des te belangrijker, omdat een belangrijke adviseur van Trump, de heer Bolton, heeft aangegeven dat hij niet alleen het visum wil intrekken van de aanklaagster, maar dat hij bovendien staten en bedrijven die het strafhofonderzoek naar Amerikanen faciliteren dan wel ondersteunen, wil sanctioneren of deze staten voor het gerecht wil dagen. Het klinkt allemaal heel aardig en netjes zoals de minister het formuleert, maar ik zou haar toch ook willen vragen om de ophef die hierover ontstaat in Nederland, luid en duidelijk over te brengen, maar ook om duidelijk te maken dat van dat laatste sowieso geen sprake kan zijn.

Minister Bijleveld-Schouten:

Daar is geen misverstand over. Ik geloof er wel in dat het in het diplomatieke verkeer belangrijk is om netjes over te brengen waar wij voor staan. Als je dat netjes doet, wil dat niet zeggen dat je er niet verontwaardigd over bent, zeg ik in de richting van de heer Sjoerdsma. Dat heb ik ook nadrukkelijk aangegeven in mijn antwoord aan mevrouw Ploumen. Ik heb ook aangegeven hoe wij daarin staan. In de vervolgstappen zullen de collega's van BZ dat ook nadrukkelijk overbrengen. En wij zullen aangeven dat wij mogelijke vervolgsancties — daarvan is op dit moment geen sprake — totaal ongepast vinden.

De voorzitter:

Mevrouw Van Toorenborg, namens het CDA.

Mevrouw Van Toorenborg (CDA):

Vorige week hadden wij een vergelijkbare situatie over advocaten die verdachten van terrorisme bijstaan. Hun vergunning lijkt ook te worden ingetrokken. Mag ik de minister vragen om ervoor te zorgen dat eigenlijk een heel pakket met de Amerikanen wordt besproken? Het gaat niet alleen om de aanklaagster van het tribunaal, maar zeker ook om mensen die in onze rechtsstaat mensen bijstaan, waar we alles tegenaan zetten, maar daarnaast willen we dat zij kunnen worden bijgestaan en dat deze personen ook nog gewoon Amerika binnenkomen.

Minister Bijleveld-Schouten:

Dat mag mevrouw Van Toorenborg zeker vragen en dat zullen wij zeker doen. Op dit moment weten wij van mevrouw Bensouda zelf dat haar visum is ingetrokken, maar we weten het niet van anderen. Zij mag overigens nog wel reizen. Dat is waar het in dit geval om gaat. We weten niet wie verder, maar u kunt ervan op aan dat wij hetzelfde denken over iedereen die met onze rechtsstaat bezig is, gebaseerd op onze Grondwet.

De voorzitter:

Dank u wel.